

הזבל שווה 500 דולר

זבל אורגאני, מפורד ומפוזר כדבעי, הנו יוצר הקרקע המשובח ביותר במשק, למרות שלעתים קרובות נוטה אתה לזלול בו...

במקרה שמעוניינים לקבל את מלוא היבול מן השדות.

יתכן שאתה משתייך לאלה הרואים בזבל משהו שיצא מן האופנה. או, במקרה הטוב, כמשהו שיכול לשמש כתוספת לדשנים הנקנים. מאידך, אומרים לנו מדעני הקרקע כי המצב הוא בדיוק הפוך. את הדשנים הכימיים עלינו לראות כמשלימים לתכנית הזיבול שלנו.

אחד המדענים קבע בפשטות כי "יש להוסיף את הדשן הכימי רק במקרה שתוספת היבול המתקבלת על ידי הדישון מצדיקה אותו.

אין לקוות להשגת יבולי שיא על ידי שימוש בזבל אורגאני בלבד. אולם בעשותך כל מאמץ לשמר בזבל את ערכו המזין לגבי הצמחים מצמצם אתה למינימום את הצורך בתוספת דשנים כימיים.

עם זאת אל לנו לשכוח כי ערכו של הזבל אינו מצטמצם בהחזרת חומרי מזון לקרקע. הרי בל הנו גם אמצעי ממדרגה ראשונה לשיפור מבנה הקרקע. הרקבובית שבזבל משפרת את המבנה הפיסיקלי של הקרקע ומגדילה במידה רבה את כושר עצירת המים שלו. כמו כן משרת היא את האווירור בקרקע.

הזבל מגדיל את זמינותם של הברזל, המאנגן, גאן והזרחות שבקרקע לגבי הצמחים. כמו כן משפר הזבל במידה רבה את מבנה הקרקע לגידולם של צמחים, בין אם הוא קל מדי או כבד מדי.

שדות שאיבדו חלק משכבת הקרקע העליונה מחמת סחיפה, ניתנים להתחדשות על ידי זבל אורגאני.

בקרקעות מסויימים יכול השימוש בזבל אורגאני לחסוך את ההוצאות הכרוכות בקניית דשן אשלגני.

מדען מאיובה מצא כי במרבית קרקעות איובה תסופק תצרוכת התירס באשלגן במלואה על ידי פיזור 1-2 טונות זבל אורגאני לדונם.

האם מחפש אתה "מציאות" בשוק הדשנים? אינך צריך לטרוח ולהרחיק אל מעבר לגבולות חצרך. ה"מציאה" הגדולה ביותר היא הזבל האורגאני שבמשקך.

על כל פנים, עליו להיות כזה. הצרה היא שרבים מאתנו אינם מכירים במלוא ערכו וחשיר בותו של חומר דישון זה בגרסם כי "זבל הוא זבל" אחרי הכל. אתה מעמיס, מפזר אותו בשדה, וחסל.

למעשה, כשם שהזבל הינו בעל ערך רב ביר תר, כן ניתן הוא להשחתה על נקלה. כל עוד אין אנו מטפלים בו בצורה הטובה ביותר לא נפיק ממנו את מלוא התועלת הצפונה בו.

בשיטות טיפול נאותות מגיע ערכו השנתי של הזבל המצטבר במשק האמריקאי הממוצע ל-500 דולר (לפי נתוני משרד החקלאות האמריקאי). מאידך, מעריכים המומחים שכיום הולכת מחציתו של ערך זה לאיבוד עוד בטרם הגיע זבל זה לשדה.

הגורמים העיקריים לאבדן זה הם:

1. איבוד חלקו הנוזלי של הזבל.
2. תסיסה והתייבשות בלתי נאותים.
3. שטיפת חומרים מערימות בלתי מכוסות.
4. אי הצנעתו של הזבל מיד לאחר פיזורו בשדה.

אבדן זה פירושו — הוצאת דולרים במזומנים בסך השווה לפחת לשם קניית דשנים מן החוץ.

אטור) נאמן יותר לגבי כושר ההנבה מאשר מבחן כולל או מבחנים לפי סעיפי משנה הא-חריים. כן נתברר לחלוטין שאין ללמוד שום דבר על % השומן בחלב ממבחני האקסטאריאר לכל סוגיהם.

תרגום מקוצר ממאמר שפורסם ב"הוארדס דיירי מאן" ב-10 בספטמבר 1960. מחברי המאמר הנ"ל: י. וילקוס, ק. א. פפאו, ר. א. מאתר, י. ו. בארטלס.

מנע אבדנם של הנזולים מן הזבל על ידי סידור רצפה ותעלות בלתי חדירות למים ברפת. כמו כן השתמש בשפע רפד אשר יספוג את כל הנזולים.

הטעם לכך: כשלושה רבעים מן האשלגן וכמחצית מן החנקן נמצאים בשתן. נוסף לכך, חלק ניכר מחומרי המזון הצמחיים שבחלקו המוצק של הפרש הגו מסיס במים והוא עלול להישטף על נקלה.

מנע תסיסה על ידי שימוש בסופרפוספאט. פזר את הסופרפוספאט בתעלות הרפת, כי התסיסה מביאה לפליטתו של החנקן כגאז.

נוסף לכך מעלה הסופרפוספאט את ערכו המדשן של הזבל ולפיכך יש לראות בתוספת זו השקעה כספית טובה.

בעלי הציד האוטומאטי לניקוי הרפת יכיר לים בקלות רבה להעביר את הזבל ישר מן הרפת אל השדה. מאידך, אלה הנזקקים עדיין לעבודת ידניים לשם ניקוי רפתם צריכים לאחסנו ארעית, וכאן נשקפת לזבל סכנה נוספת של אבדן חומרי מזון.

לשם צימצום פחת זה עד למינימום נקט בצעדים הבאים:

הדק את הזבל שבערימה ככל האפשר למען הוצא ממנו את האוויר.

החזק את הזבל במצב של רטיבות מתמדת. במידת האפשר החזק את הזבל מתחת למחסה כל שהוא, על מנת למנוע פחת בעקב שטיפה. אל תהפוך בזבל ואל תשנה את תנוחתו עד שיגיע מועד פיזורו בשדה.

זיבול במידה (1—2 טונות לדונם) מדי שנה הגו יעיל יותר מאשר זיבול גדוש לעתים רחוקות יותר.

הזיבול, ככל עבודה משקית אחרת, הגו רק חלק מתכנית כללית ומשולבת. אין לראות בו תחליף לשיטות עיבוד נאותות או לתכנית עבר דה ערוכה כדבעי.

(מתוך פארמריס דייג'סט, פברואר 1960)

רק לעתים נדירות ביותר יש צורך, לפי דבריו, להוסיף דשן אשלגני לשדות הזוכים לזיבול אורגאני באורח סדיר.

בניסויים אשר נערכו באוהאיו הוכח ערכו של הזבל האורגאני כחומר חיפוי בשדות תירס. זבל אורגאני עשיר בקש, אשר פוזר על פני השטחים לאחר העיבוד הראשון, העלה את יבולי התירס יותר מאשר כמות שווה של זבל אורגאני שפוזרה לפני הזריעה והוצנעה.

יתרונות של החיפוי בזבל אורגאני היה ברור לט יותר בשנים שחונות, דבר המעיד על ערכה של שיטה זו בשימור הלחות בקרקע.

כמו כן מעידים המומחים שחיפוי הקרקע בזבל אורגאני מונע הפרחת השכבה העליונה ברות. גושי הזבל מתישים את כוחה של הרוח, בנשבה על השדות החשופים.

מדעני הקרקע של משרד החקלאות האמריקאי מעידים כי לשם השגת התפתחות טובה ביותר של עשבים שנורעו בדפנותיהן ובקרקעיתן של מובילי מים פתוחים יש לחפותם בזבל אורגאני. על ידי חיפוי כזה מצמצמים שטיפת קרקע עד להתבססותם של העשבים שאך זה נורעו וכמו כן מיטיבים את התנאים להתפתחותם של העשבים, כיוון שהחיפוי מונע התייבשות מהירה של הקרקע.

אבדן קרקע שנתי על ידי שטיפה במדרון בן 12 אחוז באוהאיו צומצם מ-10 טון לדונם ל-350 ק"ג לדונם הודות לחיפוי בזבל אורגאני. כמו כן הביא החיפוי בזבל אורגאני לצימצום הפסד מי-הגשמים מחמת זרימה עלית (גרגר) לכדי מחצית.

ערכו של טון זבל פרות מגיע ל-7 דולר, רק על סמך תכולת החנקן, הזרחן והאשלגן שבו. אולם אם אין אתה מעניק לזבל את תשומת הלב הראויה הוא יאבד מחצית מערכו זה עוד בטרם יגיע לשדה.

להלן מובאות ההוראות המהימנות ביותר בדבר הטיפול בזבל: